

Holdvilágos zivatar

Gondolom, semmi újdonság nincsen benne. Évműliők óta van holdvilág, és van éjszakai vihar is. A legtöbb vihar zivatarból erősödik, abban sincsen semmi újság, hogy az ég egyik felén süt a Hold, a másik felén dörög, villámlik és esik. Lassan rájövünk, nem is olyan nagy a mi földünk, megeshet mégis, hogy ugyanabban a pillanatban akár százhetvenezerszer is megtörténhet ugyanez.

Ahogy nappal is megesk.

Csakhog. Ha napsütésben esik, azt mondjuk, az ördög veri a feleségét. Mit mondjunk rá éjjel? Az ördögne veri az urát? Most jövök rá, luk van a vallások tételein. Létezik egyáltalán női ördög? Hogy a házárts menyecskéből mi lesz evilági elmúlásuk után, eddig nem is gondoltam rá, de a sodrófát fölfehetően magukkal viszik. Jóna ördöge ellenben zsémbes asszonyból, a nevezetes Juditból lett, de rút, förtelmes dögként jött föl az ókútól. Ilyen hamar megváltozott?

Amikor nappal vívja csatáját a napsütés a föllegekkel, biztosak lehetünk benne, szivárvány is van az égen. És éjjel? Amikor egyébként szél se rebben, csak az eső esik, mintha dézsából öntenék, és recseg-ropog az egész égbolt. A Hold meg mosolyogva nézi.

A tutálnám szilaj juhászok subájára himnek az egész, de már azok is elfogytak. Ennyire szegény lenne nyelvünk? Fél szava sincsen arra, hogy csillag veri ki az ég egyik felét, hű pásztorként a Hold őrzi, a kertünket meg áldásos eső áztatja?

Btzm benne, végre áztatja.

Horváth Dezső

„Országos” halászlé

Tiszaújváros (MTI)

A Tiszaújvárost és Polgárt összekötő híd melletti Tisza-szigeten augusztus 12-én rendezik meg az I. Országos Duna és Tisza menti halászléfőző versenyt, amelyre már eddig négyszáz versenyző nevezett és több mint tízezer érdeklődőt várnak.

A dunai és a tiszai halászlévek nagyszabású vetél-

kedőjét szervezők célja, hogy a tiszaújvárosi rendezvényt együtt emlegessék olyan fesztiválokkal, mint például az abonyi pünkösdlők, a bajai halászlé ünnepe, a csabai kolbászfesztivál, a kalocsai paprika napok, a pataji ősz pacalfőző verseny, illetve a karcagi birkafőző verseny és a szolnoki gu-lyászfesztivál.

Levelet írtak Pokorni Zoltánnak a Radnóti Miklós Kísérleti Gimnázium tanárai, melyben tiltakoznak a képviselő-testület nemrégiben meghozott döntése ellen. A közgyűlés június 30-án megvonta a bizalmat az iskolát 1995 óta irányító Gál Bélától, és a gimnázium egyik pedagógusát, Mike Csabát nevezte ki a patinás intézmény új igazgatójává. A tanárok közül többen kilátásba helyezték, hogy távoznak a Radnótiból, ha nem változik a helyzet.

A Gál Béla mellett kiálló, az iskola jövője miatt aggódó pedagógusok utolsó esélyként Pokorni Zoltánhoz fordultak segítségért. Abban bízva, hogy a Radnótit jól ismerő oktatási miniszter megtesz minden tőlük telhetőt az országos hírű gimnáziumért és felülvizsgálja a szerintük politikai színezetű közgyűlési döntést.

Az előtörténet

Öt esztendővel ezelőtt három radnóti tanár, Gál Béla, Mező Tamás és Mike Csaba pályázott a Radnóti igazgatói székére. Akkor a tanterület közel azonos arányban támogatta a jelölteket. Az önkormányzat Gál Bélának szavazott bizalmat, akinek idén járt le a mandátuma. A gimnázium vezetésére ketten nyújtottak be pályázatot, Gál Béla és Mike Csaba. Most a nevelőtestület kétharmada Gál Bélára voksolt, s a diákönkormányzat is az öt éve hivatalban lévő direktort támogatta. De a középiskolai igazgatók tanácsa is Gál Béla pályázatát javasolta elfogadni az önkormányzatnak. Ennek ellenére az önkormányzat 2000. augusztus 1-jei

hatállyal Mike Csabát nevezte ki igazgatóvá.

A hírek

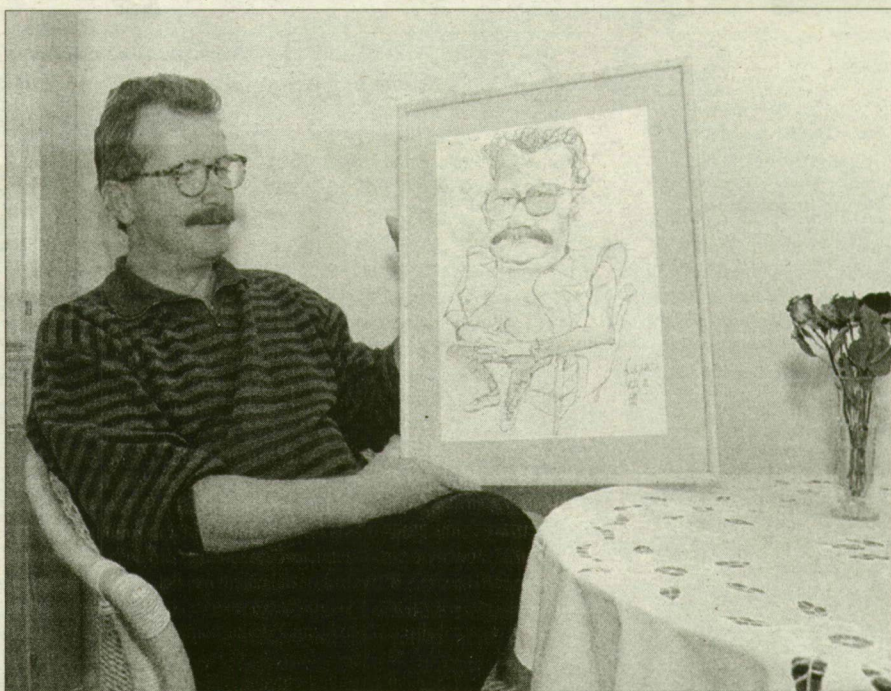
A közgyűlési döntést megelőzően különböző hírek keringtek a városban az igazgatóválasztással és a gimnáziummal kapcsolatban. Városházi ellenzéki körökben például már tavasszal tudni vélték, hogy Gál Béla mandátumát nem hosszabbítja meg az önkormányzat. De azt is beszélték, hogy Gálnak úgy keresték az ellenfeleket, s információink szerint az ellenjelölteknek tálcalán kínálták a Radnóti igazgatói székét. Mike Csabának is, akinek a felesége a polgármesteri hivatal oktatási irodáján dolgozik, s aki az önkormányzat oktatási bizottságának adminisztratív titkára. – Onnan tudtam, hogy nagy a baj, amikor egyik radnóti tanár és szülő keresett a másik után, akik arról győzködtek, hogy Gál Béla a legalkalmasabb személy az iskola vezetésére – mondta Szemők Árpád szocialista önkormányzati képviselő, az oktatási bizottság tagja. Az előző ciklus vezető oktatáspolitikusa szerint Gál Béla újból visszaállította a Radnótit arra a pályára, ami a nagy hírű gimnáziumot megilleti, s nem érti, hogy a jól és gyorsan menő vonatról miért szedték le a vezetőt. Ezt a levelet aláíró tanárok sem értik, akik úgy gondolják, nagyrészt Gál Béla kitartó és önzetlen munkájának köszönhető, hogy az elmúlt öt évben emelkedett a gimnázium szakmai színvonala és javultak munkakörülményeik. A pedagógusok szerint Gál igazgatósága alatt kialakult az a fiatal, lelkes, szakmai színvonalát tekintve is kiemelkedő tanterület, amely

– A képek mondanivalójának megértéséhez nem kell görcsösen ragaszkodniuk a tárlatlátogatóknak, fontosabb az érzelmi ráhangolódás – véli a negyvenöt éves Darázs József szegedi festő, aki a mindennapi életben műszaki előadóként dolgozik egy építőipari vállalatnál. Egyik alkotását a szombaton nyíló nyolcadik országos táblakép-festészeti biennálén láthatja a közönség Szegeden, a Horváth Mihály utcai képtárban.

– 1974 óta festek, de csak 1986-ban kerültem be a művészeti közéletbe, amikor beléptem a Fiatal Művészek Stúdiójába – beszél munkásságának indulásáról Darázs József szegedi festő, akinek egyik alkotását a szombaton nyíló nyolcadik táblakép-festészeti biennálén tekintheti meg a közönség. – Művészi pályám kezdete teljesen spontán és ösztönös volt. Amikor a mostani feleségem a középiskola befejezése után rendezgette a taneszközöket, megláttam egy érintetlen akvarell készletet, és elkezdtem vele dolgozni. A festés aztán folyamatos és egyre intenzívebb el foglaltsággá vált. A Fiatal Művészek Stúdiójának tagjaként már könnyebben részt tudtam venni pályázatokon és kiállításokon. Az első jelentősebb bemutatkozásom Szegeden a Bartók Béla Művelődési Központ B galériájában volt 1988-ban. – Az először megfestett képektől mennyire térnek el a legújabb alkotások? – Bizonyos alapelvek megmaradtak, például az síkban való ábrázolás, az archaikus jelek

Szombaton nyílik a táblakép-festészeti biennálé

Amikor a kép önmagát festi

Darázs József: Nincs olyan közös nyelv, amit a művész és a néző egyaránt beszél. (Fotó: Karnok Csaba)

használat, de a kezdeti dekorativitás mára visszaszorult, ami például jól látszik abban, hogy kevesebb színt alkalmazok.

– Milyen jellegű mondanivalót próbál meg elrejteni a képeiben?

– Erről nehéz beszélni, mert nincs olyan közös nyelv, amit a művész és a néző egyaránt beszél, és nincs meg az a kódrendszer, amely alapján mindenki számára világos, mit akar mondani a festő. Összegyűjtöm azokat a jeleket, amelyek még fellelhetők a nagyon töredékesé vált népművészetünkben, és

ezeket próbálom beemelni a képekbe, új jelentéseket adva azoknak. A képek mondanivalójának megértéséhez ugyanakkor nem kell görcsösen ragaszkodniuk a tárlatlátogatóknak, fontosabb az érzelmi ráhangolódás.

– Az önmagában bizonytalan megélhetést nyújtó festészet mellett milyen munkával szerez biztos jövedelmet?

– Egy építőipari vállalatnál dolgozom műszaki előadóként. Ez kicsit szétválasztja a mítoszt, hogy a művész bezárkózik a

műtermébe, ahol zseniális műveket hoz létre. A foglalkozásom mellett szűk idő áll rendelkezésemre a festéshez. A mindennapi munka viszont lehetőséget biztosít arra, hogy ne feltétlenül piacképes, eladható képek festésére koncentráljak, hanem azokra a belső hangokra figyelhetek, amelyek felszínre törve festésre késztetnek. Ez persze nem azt jelenti, hogy a képeimet nem veszik meg, de az alkotómunkámban nem ez az elsődleges szempont.

– Élesen elválnak egymástól

a hétköznapi munkája és a festészet?

– A mindennapok forgatagában rengeteg impulzust kapok, sok emberrel állok kapcsolatban, és ezáltal számtalan benyomás ér, amit önmagamban nem tudnék megfogalmazni. Ha egész nap egy elzárt műtermében a megélhetésemért kellene festenem, attól félnék, hogy depresszióssá válok.

– Meddig érleli általában az ötleteket a fejében mielőtt megfestené azokat?

– Mindig van hat-hét kép ötlete a fejemben, amelyeket apró részletekig végiggondolok, vázlatokat készítek róluk. Többnyire elég pontosan megtervezem magamban, milyen legyen a kép, de a festés közben az elképzelés akár más irányt is vehet, mert egy ponton túl a kép már önmagát festi. Ezt úgy érzem, hogy amikor megfestek egy színt, vagy egy formát, az sokszor meghatározza, mi kerüljön mellé.

– Az idei táblakép-festészeti biennálén egy madárfejú alakot ábrázoló képével vesz részt, amelynek azt a címet adta, hogy Lap a megnevezhetetlen könyvéből. Mire utal a megnevezhetetlen kifejezés?

– Megnevezhetetlen lehet maga az alak, amely egy madárfejú istenséggént is felfogható, és mint tudjuk, az istenek nevét nem lehet kimondani. Már messzebbre vezet az a gondolat, hogy megnevezhetetlen, amit az emberiség művelt magával a huszadik században. Sem az áldozatokat, sem pedig azt nem lehet megnevezni, hogy mi történt, hiszen az annyira abszurd és hihetetlen.

Hegedűs Szabolcs

A Radnóti tanárai levelet írtak Pokorni Zoltán miniszternek

Gimnáziumi galiba

Történt már ilyen

Munkatársunktól

Lippai Pál polgármestere idején, 1990-ben az önkormányzat nem hosszabbította meg a Déri Miksa Ipari Szakközépiskola régóta hivatalban lévő direktorának mandátumát, akit pedig teljes mértékben támogatott a nevelőtestület. Az iskola iránnyitását egy évre az igazgatóhelyettesre bízták, amely után pályázatot írt ki a közgyűlés. Szalay István polgármestersége alatt, 1997-ben pályázatot írtak ki a felsővá-

rosi óvoda vezetésére. Bár a korábban ideiglenesen kinevezett óvodavezető messze-menőnk élvezte a közösség bizalmát, a közgyűlés mégis egy külső pályázót bízott meg az óvoda irányításával. Szalay idejében egy másik óvodában is hasonló döntés született. 1998-ban a szőregi óvoda vezetői tisztjére hárman is pályáztak. Az óvónők és a technikai dolgozók a gyermekkertet hosszú évek óta irányító óvodavezetőt támogatták, ennek ellenére a

képviselő-testület az egyik külső pályázót nevezte ki az óvoda élére. Mezey Róbert jegyző elmondta: ha az igazgatónak lejár a mandátuma, a közgyűlésnek nem kell megindokolnia, hogy azt miért nem hosszabbítja meg. Majd hangsúlyozta: az igazgatóválasztás kapcsán a közgyűlés kinevezési jogát nem korlátozhatja a nevelőtestület véleménye. Azaz a képviselő-testületre vonatkozóan nem kötelező érvényű a tanterület álláspontja.

tisztelet a hagyományokat és integrálja az idősebb tanárgeneráció tapasztalatait. Az oktatási bizottság fideszes tagja, Farkasné Pócsai Blanka, aki maga is a gimnázium tanulója volt, sokat beszélt a Radnóti hagyományairól és szellemiségéről. Ez szerint Gál Béla ideje alatt megváltozott, s a direktor újításai nyomán szabadabb elvívó vált a gimnázium.

Az újítások

Az eredményesség fenntartása, javítása érdekében számtalan változtatást hajtottak végre az elmúlt öt évben a Radnóti oktatási rendszerében. A társadalomban jelentkező és egyre fokozódó igényekhez alkalmazkodva bevezették például az intézményben a számítástechnika oktatását, s újjá indították a sávos nyelvtanítási rendszert, amely a kezdeti nehézségek után ma már jól működik, s annak bevezethetősége iránt számos középiskola érdeklődik. De Gál Béla igaz-

gatósa alatt készítették el a NAT-nak megfelelő oktatási rendszer pedagógiai programját is, s indították be a hatos-tálos gimnáziumi képzést két évfolyamon, egy humán és egy reálosztállyal. Ezt a képzési formát az idén meg is szüntette az önkormányzat saját fenntartású iskoláiban. Hírhírnőnek a Radnótiban tizenkét éve működő, 6+6-os Matematika Iskola maradt meg, amelynek fennmaradásáért kemény harcot vívott Gál Béla a városi politikusokkal, közülük is elsősorban Hargittai Ritával, az oktatási bizottság elnökével.

A meghallgatás

Hogy valójában mit rontott el Gál Béla, miért esett ki a pikszisból? – azt Hingl László oktatási bizottsági tag sem tudta megmondani. Az MDF önkormányzati képviselője mindkét jelöltet alkalmasnak találta a Radnóti vezetésére, így Gál Bélát és Mike Csabát is támogatta az oktatási bizottság szavazásán.

Ugyanakkor Gál Bélával szemben nagy ellenállást tapasztalt, ami szerinte nem szakmai jellegű volt. A közgyűlésen azért szavazott Mike mellett, mert úgy látta, hogy Gál Bélát nem választják meg újra igazgatónak, márpedig a patinás intézmény nem maradhat direktor nélkül. – Az oktatási bizottság meghallgatásán úgy éreztem magam, mintha Bacsó Péter Tanú című filmjében lennék – mondta Szemők Árpád. – A bizottság elnöke múlt időben kérdezett Gál Bélától és jövő időben Mike Csabától. Amikor Hargittai Rita feltette utolsó kérdését, mely szerint „igaz-e, hogy a tanteremben nincs cimer?”, elhült bennem a vér. Gál Béla mondta volna, hogy a felújítások után egységes címet raknak ki az osztálytermekbe, de ez nem érdekelte a bizottsági elnököt.

A cirkusz

A hírek pártállástól függetlenül mindenképp eljutottak.

Többen tudni vélik, hogy Gál Bélának azért kellett a posztjáról távoznia, mert fegyelmivel elbocsátott egy tanárt (a munkaiügyi bírság hosszas tárgyalás után jogszérűnek ítélte a döntést – a szerk.), mások szerint viszont azért kellett mennie, mert – bár magas helyről szóltak neki – nem váltott le egy tanárt az év vége előtt másfél hónappal. Azt is a szeméretre vetették Gálnak, hogy ezen ügyekkel kapcsolatosan nem tett meg mindent azért, hogy megőrizze az iskola jó hírt. Pedig ismernie kellett volna a korábbi igazgató, Bánfalvi József mondását, mely szerint: a Radnótiban nincs botrány. Értesüléseink szerint Gál Béla éppen a botrány elkerülése végett bocsátotta el a tanárt, pontosabban fogalmazva: iskolán belül szerette volna megoldani a problémát, de a pedagógus nem törekedett a megoldások keresésére, így nem maradt más, mint a hivatalos út. Így viszont a tanár olyan hatalmas cirkuszt csapott, hogy attól volt hangos a város majd minden háza. Egy azonban biztosan...

A rangsor

Amikor az igazgatóválasztás ügyét tárgyalták a közgyűlésen, elhangzott: azért nem hosszabbították meg Gál Béla mandátumát, mert a Radnóti lejjebb csúszott az iskolák közötti országos rangsorban. A Köznevelés című pedagógiai szaklap adatai szerint a Radnóti gimnázium 1998-ban a 26., 1999-ben pedig a 63. helyen szerepelt az országos ranglistán a felsőoktatási intézménybe felvett tanulók arányát illetően. Ugyanezen szaklap adatai szerint a Deák gim-

názium az említett időszakban a 73. helyről a 144. helyre, a Kőrösi a 18. helyről a 72. helyre, a Dugonics András Piarista Gimnázium pedig a 65. helyről a 100. helyre csúszott vissza. A nagy rivális, a Ságvári gimnázium a 11. helyről az 55. helyre esett vissza. Az, hogy a többiek is visszacsúsztak a rangsorban, nem menti fel az igazgatót. Szeged zászlós hajójának ott kell lenni az élbolyban. Azt viszont ne felejtjük: már számtalanszor bebizonyosodott, hogy nagyban csökkentheti a szellemi erőfeszítések eredményességét az infrastrukturális feltételek hiánya, amely feltételeket főként az iskolák fenntartójának kellene biztosítania. De mit adott az önkormányzat az elmúlt években a szegedi oktatásnak? Báthly-fűnyíró, megszorításokat, összevonásokat...

A helyzet

Farkasné Pócsai Blanka abban bíz, hogy a Romániából áttelepült Mike Csaba visszaállítja a régi, nagy hagyományokon nyugvó, konzervatív beállítottságú radnóti szellemiséget. A képviselő elmondta: a közgyűlési döntésben nyilvánvalóan többen is csalódtak a nevelőtestület tagjai közül, amely ellen jogukban áll tiltakozni, még úgy is, hogy levelet küldenek az oktatási miniszternek.

A tanárok pedig postázzák a levelet, mert félnék, hogy az igazgatóváltás miatt jelentősen visszaesik a gimnázium szakmai színvonala. A levélben – amelyet harmincötven írtak alá a hatvanegy tagú tanterületből – az is szerepel, hogy az iskola számos, országosan is elismert pedagógusa kilátásba helyezte, hogy távozik a Radnótiból, ha nem változik a helyzet. Ez a tagozatok, köztük az országos hírű Matematika Iskola széteséséhez vezethet.

Szabó C. Szilárd